

Що робити при вилученні телефону під час обшуку?

Вже давно типовими стали випадки, коли під час обшуку або іншої слідчої дії у клієнтів вилучають телефон. Але який статус інформації, що міститься на телефоні та який порядок отримання доступу слідчими до інформації на телефоні? З цим зараз ми розберемося.

Традиційно слідчі фіксують інформацію з телефону шляхом проведення звичайного огляду змісту телефону та відображають це у відповідному протоколі. Таку практику можна піддати обґрунтованій критиці, оскільки **процес огляду та фіксації дзвінків, листування та іншої особистої інформації на телефоні передбачає втручання в приватне спілкування людини.**

*Недоторканність людини гарантована як Конституцією України так і процесуальним законом, адже частинами 1-2 статті 14 КПК України передбачено, що під час кримінального провадження кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, інших форм спілкування.

Розкриття інформації можливе лише на підставі **відповідної ухвали слідчого судді** принаймні про доступ до речей та документів або ж в порядку зняття інформації з електронних інформаційних систем, однак практика часто нівелює цей принцип.

*За загальним правилом, передбаченим ч.2 ст.264 КПК України, не потребує дозволу слідчого судді здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або її частини, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту.

Але Касаційний кримінальний суд Верховного Суду у квітні в постанові у справі № 727/6578/17 зазначив, що **Зняття інформації з електронних інформаційних систем можливе без дозволу слідчого судді, якщо доступ до них не обмежується їх власником, або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту.** Що ж стосується інформації, яка була наявна в мобільному телефоні то вона була досліджена шляхом включення телефону до електронних інформаційних систем. Тобто орган досудового розслідування провів огляд телефона та оформив його відповідним протоколом, який складений з дотриманням вимог кримінального процесуального закону. І Суд не вбачає жодних порушень вимог кримінального процесуального закону при розгляді даного кримінального провадження.

Таким чином, Верховний Суд фактично визнає законним огляд змісту мобільного телефону та листування без рішення суду, **якщо такий телефон не захищений паролем.**

Але ж у будь-якому випадку слідчий здійснює втручання в особисте спілкування. При цьому, додаткові ризики несе в собі сама процедура «включення телефону» та «огляду текстових повідомлень», адже слідством мають бути забезпечені достатні технічні умови щодо уникнення спотворення змісту самої інформації.

Враховуючи, що огляд, як правило, здійснюється без участі особи, проконтролювати відсутність свідомих дій щодо змісту вже наявної інформації може бути доволі складно.

Отже, Верховний Суд провів надзвичайно тонку межу щодо захисту приватного спілкування в кримінальному провадженні, що обумовлює необхідність додаткової уваги до інформаційної, технічної та юридичної безпеки.